

**ПРЕДЛОГ ЗАКОНА  
О УЧЕШЋУ ЦИВИЛА У МЕЂУНАРОДНИМ МИСИЈАМА  
И ОПЕРАЦИЈАМА ВАН ГРАНИЦА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ**

**I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ**

**Члан 1.**

Овим законом уређују се учешће цивила (у даљем тексту: цивила) у међународним мисијама и операцијама ван граница Републике Србије, надлежности државних органа, права и обавезе учесника, планирање, одабир, обука, електронски регистар експерата (у даљем тексту: регистар експерата) и упућивање цивила у међународне мисије и операције, као и друга питања у вези са учешћем цивила у међународним мисијама и операцијама.

**Члан 2.**

Изрази који се користе у овом Закону, а имају родно значење, односе се једнако на мушки и женски род.

**Члан 3.**

На све што није уређено овим законом сходно се примењују прописи о спољним пословима, родној равноправности, општи прописи о раду, пензијском и инвалидском осигурању, прописи којима се уређују радни односи у државним органима и радни односи у органима аутономних покрајина и јединицама локалне самоуправе, као и други прописи којима се уређују поједина питања од значаја за учешће цивила у међународним мисијама и операцијама.

**1. Дефинисање појмова**

**Члан 4.**

Под појмом цивили у смислу овог закона подразумевају се државни службеници и намештеници, запослени у органима аутономних покрајина (у даљем тексту: АП) и јединицама локалне самоуправе (у даљем тексту: ЈЛС), као и друга лица која поседују одговарајуће образовање, радно искуство, стручну оспособљеност, знања и вештине, односно компетенције релевантне за међународне мисије и операције.

**Члан 5.**

Овај закон се примењује на цивиле из члана 4. када је њихово појединачно упућивање на цивилне позиције у оквиру међународних мисија и операција, које имају цивилни или/и војно-цивилни карактер, предвиђено Годишњим планом учешћа цивила у међународним мисијама и операцијама ван граница Републике Србије који усваја Влада Републике Србије (у даљем тексту: Годишњи план).

За ангажовање цивила у међународним војним мултинационалним операцијама, на цивилним позицијама у оквиру војног контингента Војске Србије, које је предвиђено одлуком Народне скупштине Републике Србије, примењује се закон који уређује учешће Војске Србије и других снага одбране у мултинационалним операцијама ван граница Републике Србије.

#### Члан 6.

Под појмом међународне мисије и операције ван граница Републике Србије у смислу овог закона, подразумевају се мисије и задаци очувања националне, регионалне и глобалне безбедности и међународног мира. Међународне мисије и операције могу бити:

- 1) мисије и операције очувања, одржавања и изградње мира;
- 2) мисије и операције превенције криза;
- 3) мисије и операције пост-конфликтне обнове и стабилизације;
- 4) мисије и операције изградње и развоја демократских институција;
- 5) заједничке билатералне или мултилатералне мисије и операције, у складу са међународним споразумима;
- 6) мисије и операције пружања помоћи у отклањању последица међународног тероризма;
- 7) хуманитарне мисије у случају природних, техничко-технолошких и еколошких несрећа већих размера и пружања помоћи у кризним ситуацијама, осим у случају када се цивили упућују у мисије и операције заштите и спасавања ван граница Републике Србије у складу са законом којим се уређује област смањења ризика од катастрофа и управљање ванредним ситуацијама;
- 8) остале мисије и операције којима се постиже остваривање задатака очувања националне, регионалне и глобалне безбедности и мира у свету.

#### Члан 7.

Под врстама међународних мисија и операција у смислу овог закона подразумевају се мисије и операције међународних и регионалних организација, мисије и операције коалиције држава, као и билатералне мисије и операције од значаја за очување међународног мира и безбедности које у себи садрже цивилну компоненту.

### **2. Циљеви ангажовања цивила у међународним мисијама и операцијама**

#### Члан 8.

Допринос Републике Србије светском миру, глобалној, европској и регионалној безбедности, разумевању и сарадњи, најважнији су циљеви ангажовања цивила у међународним мисијама и операцијама.

Међународне мисије и операције су инструмент спољне политике, који омогућава спровођење спољнополитичких приоритета, националних интереса и афирмације Републике Србије.

### **3. Принципи и обавезе ангажовања цивила у међународним мисијама и операцијама**

#### **Члан 9.**

Упућивање цивила у међународне мисије и операције заснива се на следећим принципима:

- 1) да је учешће цивила у конкретној међународној мисији или операцији у складу са међународним правом, Уставом и законима Републике Србије;
- 2) да је учешће цивила у конкретној међународној мисији или операцији у складу са националним, безбедносним, одбрамбеним и спољнополитичким интересима Републике Србије;
- 3) да је обезбеђена заштита учесника у међународним мисијама и операцијама;
- 4) да је учешће у међународним мисијама и операцијама добровољно.

#### **Члан 10.**

Република Србија може упутити цивиле у међународне мисије и операције на основу закључених мултилатералних или билатералних уговора, чланства у међународним организацијама или на други начин у складу са међународним правом и Уставом.

#### **Члан 11.**

Цивил ангажован у међународним мисијама и операцијама дужан је да поступа у складу са међународним правом, међународним конвенцијама о заштити људских права, правилима ангажовања донетих за конкретну међународну мисију или операцију, као и са Уставом и законима Републике Србије, актима Владе, Министарства спољних послова (у даљем тексту: Министарство) и других надлежних органа.

### **4. Услови за учешће цивила у међународним мисијама и операцијама**

#### **Члан 12.**

Цивил мора испуњавати следеће услове како би се квалификовао за учешће у међународним мисијама и операцијама:

- 1) да је држављанин Републике Србије;
- 2) да је пунолетан;
- 3) да није осуђиван, као и да против њега није покренут кривични поступак, нити се води истрага;
- 4) да поседује одговарајуће образовање, радно искуство, специфична знања и вештине потребне за рад у међународним мисијама и операцијама;
- 5) да је здравствено и психо-физички способан за послове које треба да обавља;
- 6) да поседује одговарајуће знање језика потребног ради ангажовања у међународним мисијама и операцијама;
- 7) да испуњава безбедносне услове за упућивање.

Проверу испуњености услова из става 1. тач. 1)-4) врши Министарство, док испуњеност услова из става 1. тач. 5)-6) врше специјализоване институције из домена своје надлежности.

Ближе услове учешћа прописује министар спољних послова (у даљем тексту: министар).

### Члан 13.

Цивил упућен у међународне мисије и операције обавезан је да:

- 1) учешћем у међународној мисији или операцији штити и промовише углед Републике Србије;
- 2) савесно и одговорно извршава поверене дужности и задатке;
- 3) по општим правилима о накнади штете сноси трошкове у случају самовољног прекида ангажовања.

За материјална средства Републике Србије која се користе у међународним мисијама или операцијама, цивил који се упућује одговара по прописима о одговорности лица за штету учињену у обављању службе.

## **II. ПЛАНИРАЊЕ, ПРИПРЕМА, УПУЋИВАЊЕ И ПОВЛАЧЕЊЕ ИЗ МЕЂУНАРОДНИХ МИСИЈА И ОПЕРАЦИЈА**

### **1. Планирање**

#### Члан 14.

На предлог Министарства, Влада усваја Годишњи план.

У последњем кварталу текуће године Министарство подноси Влади Предлог годишњег плана, са образложењем, за наредну годину.

#### Члан 15.

Годишњи план садржи:

- број и тип међународних мисија и операција у којима Република Србија планира да учествује;
- укупан број цивила које Република Србија планира да упути у мисије и операције у току једне године;
- процену оправданости учешћа у свакој мисији и операцији, са аспекта спољно-политичких приоритета, безбедносних, економских, културних и других интереса Републике Србије;
- процену трошкова учешћа.

Форму Годишњег плана ближе прописује министар.

## **2. Институционални механизам за слање цивила у међународне мисије и операције**

### **Члан 16.**

Влада, на основу Годишњег плана и предлога Министарства, доноси одлуку о ангажовању цивила у појединачним међународним мисијама и операцијама.

Влада, на предлог министра одлучује о наставку ангажовања, односно, у изузетним и оправданим околностима, о повлачењу цивила из међународне мисије и операције пре истека мандата.

Влада, на предлог министра, може ванредно одобрити измену Годишњег плана ради додатног упућивања цивила у међународну мисију и операцију, ако је то неопходно за остварење националних интереса и безбедносних и спољнополитичких интереса Републике Србије. Упућивање цивила у такву међународну мисију и операцију врши се по истом поступку избора лица као за мисије и операције предвиђене Годишњим планом.

## **3. Одабир, обука и упућивање цивила**

### **Члан 17.**

Одабир, обука и упућивање цивила у међународне мисије и операције врши се у складу са овим законом и пратећим подзаконским актима за спровођење овог закона.

Процедуру и услове за одабир, обуку и упућивање цивила прописује министар.

### **Члан 18.**

На основу Годишњег плана и одлуке Владе о учешћу у појединачним међународним мисијама и операцијама, а у складу са потребама за специфичним профилима цивила, Министарство расписује јавни конкурс, на који се добровољно пријављују лица из члана 4. овог закона.

Конкурс се објављује на интернет страници Министарства, порталу е-Управе и средствима јавног информисања.

Рок за пријаве је 30 дана од дана објављивања конкурса.

Приликом пријаве на јавни конкурс, у процесу одабира, обуке, упућивања и уврштавања у регистар експерата, цивил из члана 4. става 1. овог закона не може бити дискриминисан на основу родне, расне, националне и верске припадности, сексуалне оријентације, брачног и породичног статуса, чланства у политичким, синдикалним и другим

организацијама, као и по било ком другом основу наведеном у Уставу и закону који уређује забрану дискриминације.

#### Члан 19.

Процес одабира, обуке и упућивања цивила у међународне мисије и операције врши Комисија Министарства спољних послова (у даљем тексту: Комисија МСП), чије надлежности прописује министар.

У састав Комисије МСП могу ући представници других ресора и институција.

#### Члан 20.

По завршетку процеса одабира, а на основу одлуке Комисије МСП, одабрани цивили се упућују на обуку.

Обука цивила за упућивање у међународне мисије и операције врши се према програму одобреном Годишњим планом ангажовања цивила у међународним мисијама и операцијама.

Критеријуме за израду програма обуке и њихове садржине, као и друге процедуре у вези са процесом обуке прописује министар.

Министарство, у сарадњи са надлежним институцијама, организује и координира активности у вези са обуком и припремама цивила који се упућују у међународне мисије и операције.

Обуку спроводи Дипломатска академија Министарства спољних послова, у сарадњи са надлежним институцијама.

Министарство издаје полазницима сертификат о успешно завршеној обуци који важи три године од дана завршетка обуке.

Садржину и форму сертификата прописује министар.

#### **4. Регистар цивилних експерата и прикупљање, обрада и складиштење података о личности**

#### Члан 21.

Министарство води јединствени електронски регистар цивилних експерата:

- 1) који су се јавили на јавни конкурс за учешће у међународним мисијама и операцијама;
- 2) који су завршили обуку за упућивање у међународне мисије и операције;
- 3) који су после завршене обуке упућени у међународне мисије и операције;
- 4) који су се после упућивања вратили из међународних мисија и операција.

У међународне мисије и операције упућују се, по правилу, лица из регистра експерата.

## Члан 22.

Регистар експерата садржи следеће податке:

- 1) за лица која се пријаве на јавни конкурс: лично име и презиме, адресу пребивалишта из личне карте, односно адресу становања ако се разликује од адресе из личне карте, јединствени матични број грађана, контакт телефон, електронску адресу или друге податке за контакт, године радног искуства на пословима релевантним за радно место у међународној мисији и операцији на које конкурише, професионални профил и компетенције, знање језика и потврду о психо-физичкој способности;
- 2) за лица која су завршила обуку: лично име и презиме, адресу пребивалишта из личне карте, односно адресу становања ако се разликује од адресе из личне карте, јединствени матични број грађана, контакт телефон, електронску адресу или друге податке за контакт, године радног искуства на пословима релевантним за радно место у међународној мисији, професионални профил и компетенције, знање језика, датум завршетка обуке и стицања сертификата, тип завршене обуке, претходно искуство у мировним мисијама, број дана у регистру експерата од завршене последње обуке, број дана у регистру експерата од последњег ангажовања у међународној мисији или операцији, број колико пута је лице из регистра експерата одбило да учествује у понуђеној међународној мисији или операцији;
- 3) број и тип организованих обука на годишњем нивоу.

## Члан 23.

Сврха обраде података је провера испуњености услова из члана 12. овог закона.

## Члан 24.

Руководилац регистра експерата, прикупља, обрађује и складишти податке о личности у циљу упућивања цивила у међународне мисије и операције, а у складу са чланом 8. овог закона којим су дефинисани циљеви и јавни интерес учешћа цивила у међународним мисијама и операцијама.

Подаци о личности који се обрађују морају бити примерени, битни и ограничени у складу са сврхом обраде, а у складу са законом који регулише заштиту података о личности.

## Члан 25.

Подаци из регистра експерата се могу открити члановима Комисије МСП који представљају друге ресоре и институције у складу са члана 19. став 2. овог закона, а у складу

са сврхом обраде и потребама вршења неопходних послова у вези са одабиром, обуком и упућивањем цивила у међународне мисије и операције.

#### Члан 26.

Комисија МСП доноси одлуку о брисању лица из регистра експерата које без оправданих разлога, три пута за редом одбије понуду Министарства да учествује у међународним мисијама и операцијама.

Одлука о брисању лица из регистра експерата може се донети на лични захтев, због тешке болести и смрти лица, као и због других околности које утичу на могућност цивила да несметано обављају послове за које су уписана у регистар експерата.

#### Члан 27.

Подаци из регистра експерата чувају се пет година од дана:

- 1) последње пријаве цивила на јавни конкурс за учешће у међународним мисијама и операцијама;
- 2) последње обуке цивиле за упућивање у међународне мисије и операције;
- 3) повратка цивила из последње међународне мисије и операције у којој је био ангажован.

### 5. Дужина боравка и превремено враћање цивила

#### Члан 28.

Цивили се упућују у појединачне међународне мисије или операције у трајању до 12 месеци.

Уколико постоји потреба Републике Србије, односно међународне мисије или операције за професионалним профилом цивила у конкретној међународној мисији или операцији, Влада, на предлог Министарства, а уз сагласност цивилног лица, може одобрити продужетак упућивања за додатних 12 месеци, с тим да укупна кумулативна дужина боравка у појединачној међународној мисији и операцији не може бити дужа од 36 месеци. У овом случају цивил не може започети нови мандат у новој међународној мисији или операцији пре истека 12 месеци од последњег ангажовања.

Одлуку о повлачењу упућеног цивила из међународне мисије или операције, без обзира на околности које су је проузроковале, доноси Влада на предлог Министарства.

### 6. Извештавање

#### Члан 29.

Министарство подноси Влади Годишњи извештај о учешћу цивила у међународним мисијама и операцијама за претходну годину (у даљем тексту: Извештај).

Извештај садржи:

- податке о називу међународних организација, коалиција држава или појединачних држава које су организовале међународне мисије или операције у којима су учествовали цивили из Републике Србије;
- податке о укупном броју држављана Републике Србије који су учествовали у међународним мисијама и операцијама, њиховим специфичним профилима;
- назив појединачних мисија у којима су учествовали држављани Републике Србије;
- процену да ли је учешће грађана Републике Србије у појединачним међународним цивилним мисијама и операцијама допринело јачању спољнополитичке позиције и економских интереса Републике Србије у регионима ангажовања, као и да ли је ангажовање допринело светској безбедности, разумевању и сарадњи.

Приликом усвајања извештаја из става 1. овог члана, Влада разматра остварене резултате ради предузимања одговарајућих активности у ангажовању људских и материјалних ресурса у међународним мисијама и операцијама.

Влада, у склопу годишњег Извештаја о раду, извештава Народну скупштину о активностима у вези са учешћем цивила у међународним мисијама и операцијама.

Влада доставља Извештај Народној скупштини и председнику Републике ради информисања.

Извештај се објављује на интернет страници Министарства.

Форму извештаја прописује министар.

## **7. Координација активности унутар државних органа**

### **Члан 30.**

Министарство координира активности са државним органима и другим институцијама у циљу:

- 1) припреме Годишњег плана;
- 2) обуке, упућивања и боравка цивила у међународним мисијама и операцијама;
- 3) припреме Извештаја.

Државни органи и друге институције дужни су да у оквиру својих надлежности пруже стручну и техничку помоћ неопходну ради учешћа цивила у међународним мисијама и операцијама.

### **III. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ЦИВИЛА У МЕЂУНАРОДНИМ МИСИЈАМА И ОПЕРАЦИЈАМА**

#### **1. Права и обавеза цивила за време учешћа у међународним мисијама и операцијама**

##### **Члан 31.**

На захтев запосленог државног службеника, намештеника и запосленог у органима АП и ЈЛС, а на основу одлуке Комисије Министарства, послодавац доноси решење о упућивању на обуку коју организује Министарство у сарадњи са надлежним институцијама.

По успешно завршеној обуци, а након процене о испуњености услова за појединачно упућивање цивила, министар доноси одлуку о упућивању цивила у међународну мисију или операцију.

На основу одлуке министра о упућивању цивила у појединачну међународну мисију или операцију, послодавац је дужан да омогући запосленом из става 1. овог члана учешће у међународној мисији или операцији за време важења сертификата.

На основу одлуке министра из става 3. овог члана, послодавац доноси решење о мировању радног односа запосленог из става 1. овог члана, за време боравка у међународној мисији или операцији.

Запослени из става 4. овог члана има право да се врати на радно место на које је био распоређен пре доношења решења о мировању радног односа.

Цивил из става 1. овог члана закључује уговор са Министарством, којим се регулишу права и обавезе током боравка у међународној мисији или операцији.

##### **Члан 32.**

Права и обавезе других лица у смислу члана 4. овог закона уређују се уговором о ангажовању који се закључује са Министарством.

Лица која нису у радном односу, а чије је ангажовање потребно због њихове стручне оспособљености, знања и искустава релевантних за међународне мисије и операције, закључују уговор са Министарством, којим се регулишу права и обавезе током обуке и боравка у међународној мисији или операцији.

Одлуку и решење о упућивању ових лица у појединачну међународну мисију или операцију доноси министар.

##### **Члан 33.**

Министар у складу са својим надлежностима може донети одлуку да се цивилу који је распоређен на високо руководеће место у међународној мисији или операцији додели

дипломатски пасош ради ефикаснијег обављања послова у иностранству предвиђених међународним правом.

#### **IV. ФИНАНСИЈСКИ АСПЕКТИ АНГАЖОВАЊА ЦИВИЛА У МЕЂУНАРОДНИМ МИСИЈАМА И ОПЕРАЦИЈАМА**

##### **1. Финансирање и трошкови упућивања цивила у међународне мисије и операције**

###### **Члан 34.**

Цивил ангажован у међународним мисијама и операцијама има право на:

- 1) накнаду за учешће у међународној мисији или операцији;
- 2) накнаду по основу ангажовања у специфичним географским и климатским условима;
- 3) накнаду за боравак у ризичним подручјима;
- 4) накнаду путних трошкова за одлазак и повратак из међународне мисије и операције;
- 5) накнаду трошкова превоза за једно путовање до места становања и назад уколико је у међународну мисију или операцију упућен на период дужи од 12 месеци;
- 6) накнаду трошкова смештаја;
- 7) обавезно пензијско и инвалидско осигурање;
- 8) посебно осигурање од болести, ризика рањавања, тежих повреда, инвалидитета или смрти за време учествовања у међународној мисији или операцији.

###### **Члан 35.**

Трошкови упућивања цивила у међународне мисије и операције, поред трошкова из члана 34. овог закона, обухватају и средства за:

- 1) одабир цивила за међународне мисије и операције, као и њихову обуку, припреме, лекарске прегледе и тестирања;
- 2) набавку или изнајмљивање опреме и технике потребне за извршење задатака у међународним мисијама или операцијама;
- 3) упућивање цивила у међународне мисије и операције;
- 4) набавку посмртне опреме, организацију сахране лица које је изгубило живот у међународној мисији или операцији, припрему службених докумената и социјално збрињавање чланова породице преминулог;
- 5) припрему, обуку, учешће и заштиту учесника у међународним мисијама или операцијама.

###### **Члан 36.**

Средства за финансирање трошкова из чл. 34. и 35. овог закона обезбеђују се у буџету Републике Србије, уколико финансирање истих није регулисано уговором који цивил

закључује са међународним организацијом или другим субјектима који спроводе појединачне међународне мисије или операције из члана 6. овог закона.

Средства за финансирање међународних мисија и операција из члана 16. став 3. овог закона обезбеђује се у складу са законом којим се уређује буџетски систем.

Мерила за утврђивање висине накнада и других новчаних примања цивила ангажованих у међународним мисијама и операцијама, као и осталих трошкова из члана 34. овог закона утврђује Влада, на предлог Министарства.

## **V. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ**

### **Члан 37.**

Подзаконски акти за извршавање овог закона донеће се најкасније у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

### **Члан 38.**

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.